

Nr 49.

Av herrar **Bæckström** och **Åkerström**, *angående kostnaden för hemtransport av medellösa och mindre bemedlade patienter, som avlidit å avlägset belägna sjukvårdsanstalter.*

För närvarande gäller den bestämmelsen, att medellösa och mindre bemedlade patienter erhålla fri resa till och från rikets kustsanatorier. Samma bestämmelse gäller beträffande medellösa patienter i fråga om radiumhemmet. Se härom Sv. förf.-saml. nr 152 år 1924, nr 175 år 1926, nr 233 år 1930 samt nr 142 år 1932.

För den händelse patienten skulle avlida å ifrågavarande sjukhus, måste emellertid hans anhöriga eller, därest dessa icke förmå detta, hemkommunen betala kostnaden för hemtransporten av den döda kroppen. Eller också blir han begraven i främmande jord, ofta långt borta från den plats, där hans efterlevande äro bosatta. Särskilt för Norrlands vidkommande är vägen lång till kustsanatorierna vid västkusten och radiumhemmet i Stockholm. För den fattigare befolkningen i denna landsända ställer det sig oftast omöjligt att hemforsla den anhörige, som avlidit å avlägset belägna sjukvårdsanstalter. Vi som skriva dessa rader känna till många fall, där de anhöriga önskat hemtransport och endast med uttömmande av de sista ekonomiska resurserna lyckats bekosta företaget eller också måst avstå därifrån.

För hemtransport av den döde rör det sig ofta om en summa, som närmar sig 200 kronor, och man förstår, att fattigvårdsstyrelsen kan söka undkomma en dylik kostnad. Följden blir, att den döde jordas i en främmande församling fjärran från den ort, där de efterlevande bo. Om man resonnerar kallt, kan det ju vara ligkiltigt, var den dödes stoft vilar. Men om man försöker se varmt mänskligt på frågan, så tala starka skäl för att möjlighet beredes var och en, som önskar det, att kunna hemforsla stoftet efter den, som kanske varit en kärast på jorden. Det innebär alltid en ökad börda av sorg, om man icke ens får vara med den stund, då den anhörige viges till den sista vilan, icke ens får se rummet, där de jordiska kvarlevorna gömmas.

Icke heller kan det anses tillbörligt, att en familj, som drabbas av sorgen att en anhörig avlider å ett avlägset sjukhus, skall nödgas skrapa ihop sina yttersta tillgångar för att få den döde hemtransporterad. I ett sådant läge har den fattige det trångt nog ända. Ännu mindre kan det anses värdigt det svenska samhället med dess varma sociala medkänsla, att det kan bli beroende av ett kommunalt organs godtycke, jag menar fattigvårdsstyrelsens godtycke, om de mänskliga känslorna hos sörjande anhöriga respekteras eller icke.

I Norrland hyser man stor vördnad inför dödens majestät. Man önskar också allmänt att få hedra de avlidna genom att ledsaga dem på den sista färden till kyrkogården, och man sätter värde på den tröst i sorgen, som vänners deltagande innebär. Härifrån måste den avstå, som icke har råd eller får hjälp med att hemforsla, låt oss säga en död make eller ett avlidet barn. Ej heller har man en gravkulle att pryda.

Med det anförda vilja vi efter fattig förmåga hava sagt, att starka sociala och humanitära skäl tala för att staten här träder hjälpande emellan. Ärendet bör icke blott begränsas till kustsanatorier och radiumhemmet. Fastmer böra även andra specialsjukhus ifrågakomma, ävenledes böra de fall uppmärksammas, då patient vårdas å mera avlägset sjukhus eller vårdanstalt, därför att närmare belägna anstalter äro överbelagda.

Med stöd av vad vi sålunda andragit få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag i vad mån statsbidrag bör utgå för hemtransport av medellösa och mindre bemedlade patienter, som avlidit å avlägset belägna sjukvårdsanstalter.

Stockholm den 18 januari 1938.

Axel Bäckström.

E. Oskar Åkerström.
